

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เจริญพาณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๓/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยมหารชน

นายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยมหารชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้อง ได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับแจ้งการเลือกตั้งพรรคไทยมหารชนเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการเลือกตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” ซึ่งพรรคไทยมหารชนต้องดำเนินการดังกล่าว ภายในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แต่ปรากฏว่า ภายหลังจากที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งการเลือกตั้งพรรคไทยมหารชนแล้ว พรรคไทยมหารชนได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ จำนวน ๓ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรค สาขาละ ๗ คน คือ

ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลขวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๓๒๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๓/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลนางบวช อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคไทยมหารชน ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๓ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

หลังจากนั้นพรรคไทยมหาชนมีได้รายงานจำนวนสมาชิกพรรคและการขอจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติม แต่อย่างไร

ต่อมาวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พรรคไทยมหาชนได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า นายประมวล บัวธรา ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรค ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ทำให้กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามข้อบังคับพรรคไทยมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๒๔ (๗) และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้ว เห็นว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยมหาชนเป็นพรรคการเมือง คือ ภายในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พรรคไทยมหาชนยังไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ปรากฏว่า พรรคไทยมหาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ จึงมีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ มีคำสั่งยุบพรรคไทยมหาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคไทยมหาชน เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ปรากฏว่า พรรคไทยมหาชนมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในเวลาที่กำหนด

พิจารณาคำร้อง และเอกสารประกอบคำร้องแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคไทยมหาชน เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาข้อเท็จจริงแล้วรับฟังได้ว่า พรรคไทยมหาชนไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่ดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคให้ครบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ที่บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคไทยมหาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคไทยมหาชน

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ